

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την πρόταση νόμου «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Λίνος Παπαγιάννης

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Μη μέλη της Επιτροπής:

Ευανθία Σάββα

Άγγελος Βότσης

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Λιλλήκας

Γιώργος Περδίκη

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε την πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Άγγελο Βότση, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, Γιώργο Περδίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της Συμμαχίας Πολιτών και Μιχάλη Γιωργάλλα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Ιουλίου 2019, στις 14 και την 21^η Ιανουαρίου, στις 25 Φεβρουαρίου και στις 3 Μαρτίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συνοδευόμενη από τον γενικό διευθυντή και λειτουργούς του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, της ΠΟΒΕΚ, του Νέου Συνδέσμου Περιπτεριούχων, του Συνδέσμου Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης, του Παγκύπριου Συνδέσμου Υπεραγορών, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, του Συνδέσμου Φρουταριούχων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Κρεοπωλών, του Συμβουλίου Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Κέντρων Αναψυχής και της

Τουριστικής Εμπορικής Βιομηχανικής Εταιρείας Αμμοχώστου. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ο Συνασπισμός Μικρών Επιχειρήσεων και Αυτοεργοδοτούμενων, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Λιανικού Εμπορίου, η Ένωση Επιχειρήσεων Λιανικού Εμπορίου Κύπρου, η Κίνηση Νεοπροσληφθέντων Λιανικού Εμπορίου, η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Αρτοποιιών και η Παγκύπρια Ομοσπονδία Κομμωτών, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης οι βουλευτές μέλη της επιτροπής κ. Μαριέλλα Αριστείδου και Μαρίνος Μουσιούπτας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμου, ώστε το ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων και των τουριστικών καταστημάτων, τα προϊόντα που διατίθενται προς πώληση, καθώς και οι υπηρεσίες που παρέχονται στα ειδικά καταστήματα να καθορίζονται με διατάγματα του Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντί με κανονισμούς, όπως ισχύει σήμερα.

Επιπρόσθετα, σκοπείται η παραχώρηση εξουσίας στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να εκδίδει διατάγματα που να καθορίζουν τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, την τουριστική περίοδο, τα ωράρια λειτουργίας και τις αργίες που εφαρμόζονται για τα τουριστικά καταστήματα.

Σύμφωνα με τους εισηγητές της πρότασης νόμου, καθώς και την αιτιολογική έκθεση που τη συνοδεύει, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία ύστερα από την απόφαση της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η οποία έκρινε ότι η ρύθμιση του ωραρίου των καταστημάτων και ο καθορισμός των ορίων των τουριστικών περιοχών/ζωνών εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας ως ρύθμιση διοικητικής φύσεως.

Ως γνωστό, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας των Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικό) (Αρ. 4) Νόμο του 2015 για τη ρύθμιση μεταξύ άλλων του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων κατά τη χειμερινή και θερινή περίοδο και τη διαίρεση της επικράτειας σε τουριστικές περιοχές/ζώνες. Ο νόμος αυτός έτυχε αναφοράς από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Ανώτατο Δικαστήριο (Αρ. Αναφοράς 1/2015), που έκρινε ότι ο νόμος ήταν αντισυνταγματικός, διότι καταστρατηγούσε τη συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Ειδικότερα, στην εν λόγω γνωμάτευση αναφέρεται ότι η ρύθμιση του ωραρίου των καταστημάτων, ο καθορισμός των ορίων των τουριστικών περιοχών/ζωνών, αλλά και η δημιουργία ειδικού καθεστώτος για κάποια καταστήματα εμπίπτει στη αποκλειστική αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας και συνιστά ρύθμιση διοικητικής φύσεως.

Η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διασαφηνίζοντας ότι διαφορετικό είναι το ζήτημα της επαναφοράς της σχετικής εξουσίας στον αρμόδιο υπουργό και διαφορετικό το ζήτημα της κυβερνητικής πολιτικής, δε διαφώνησε με τους σκοπούς της πρότασης νόμου, αφού η δυνατότητα ρύθμισης των ωραρίων και των προϊόντων που τίθενται προς πώληση με διατάγματα προβλεπόταν στη νομοθεσία και αφαιρέθηκε με νομοθετική πράξη της Βουλής. Συναφώς, ανέφερε ότι η λειτουργία των καταστημάτων κατά την Κυριακή είχε ευεργετικά αποτελέσματα σε σχέση με την ανεργία, συντείνοντας στην πτωτική τάση αυτής.

Παρά τα πιο πάνω, η αρμόδια υπουργός εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με την πρόταση νόμου, επισημαίνοντας ότι είναι δυνατόν να δημιουργήσει περαιτέρω νομικά προβλήματα, αφού η προτεινόμενη τροποποίηση θα επέλθει σε νόμο ο οποίος έχει κριθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο αντισυνταγματικός.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή ζήτησε από την αρμόδια υπουργό να λάβει σχετική γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το κατά πόσο είναι

δυνατόν να επέλθει οποιαδήποτε τροποποίηση επί του εν λόγω νόμου, ο οποίος έχει κριθεί ως αντισυνταγματικός.

Όλοι οι κληθέντες και παρευρεθέντες ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου, εκφράζοντας τη βούληση το όλο θέμα των ωραρίων των καταστημάτων να ρυθμιστεί σύντομα με την επαναφορά της εξουσίας για έκδοση διαταγμάτων στην αρμόδια υπουργό. Ωστόσο, κάποιοι εξ αυτών εξέφρασαν τη βούληση για διεξαγωγή διαλόγου με το αρμόδιο υπουργείο, προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία να εκφράσουν απόψεις επί της ουσίας πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης από την υπουργό. Σημειώνεται ότι η ΠΟΒΕΚ σε υπόμνημά της που κατέθεσε στην επιτροπή αναφέρει μεταξύ άλλων ότι πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για τα ωράρια των καταστημάτων από την αρμόδια υπουργό πρέπει να συγκαλείται η συμβουλευτική επιτροπή κάθε επαρχίας, όπως προβλέπεται σχετικά στην υφιστάμενη νομοθεσία.

Σημειώνεται ότι η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων απέστειλε επιστολή προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κοινοποιώντας γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρονται αυτολεξεί τα ακόλουθα:

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων δύναται να τροποποιήσει τον βασικό νόμο -μέσω πρότασης νόμου ή νομοσχεδίου- ώστε να διαγράψει τις διατάξεις αυτού οι οποίες ρυθμίζουν τα προαναφερόμενα θέματα, σε αναγνώριση του γεγονότος ότι δεν έπρεπε ποτέ να θεσπίσει αυτές τις διατάξεις.

Αυτή η διαγραφή θα συνεπάγεται την απόλυτη ευχέρεια των καταστηματάρχων να αποφασίζουν τα ωράρια των καταστημάτων τους, στη βάση της επιχειρηματικής ελευθερίας την οποία χορηγεί το Άρθρο 25 του Συντάγματος, εκτός αν με τον ίδιο νόμο - με τον οποίο θα διενεργηθεί η διαγραφή- προβλεφθεί η ρύθμιση των προαναφερόμενων θεμάτων με τον μόνο συνταγματικό τρόπο, ήτοι με πράξη αρμόδιου φορέα της

εκτελεστικής εξουσίας (του Υπουργού σας ή του Υπουργικού Συμβουλίου), και δη με διάταγμα ώστε αυτό να εκδίδεται άνευ εμπλοκής του Κοινοβουλίου, καθότι ως γνωστό οι εκδιδόμενοι υπό Υπουργού ή του Υπουργικού Συμβουλίου Κανονισμοί τελούν γενικά υπό την έγκριση του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με τους περί Καταθέσεως στη Βουλή των Αντιπροσώπων των Κανονισμών που εκδίδονται με Εξουσιοδότηση Νόμου, Νόμους».

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το μέλος της βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και το μέλος της βουλευτής του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών της πρότασης νόμου κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.
2. Το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών τάσσεται υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου σε νόμο.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την παρούσα έκθεση υποβάλλει την πρόταση νόμου για λήψη τελικής απόφασης στο στάδιο της συζήτησής της από την ολομέλεια του σώματος.

3 Ιουνίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.02.060.063-2019

ΚΛ.Χ/ΕΧ